

Onderwerp : Herstelplan Westervoort 2021

Zaak- & documentnr. : Z/21/077758/201501351

Opsteller : Ronald Baltussen

Portefeuillehouder : R.F.M. Raaijman

Team : Financiën

Telefoonnr.

Samenvatting

De gemeente Westervoort is onder preventief toezicht gesteld met ingang van 1 januari 2021 door de provincie Gelderland. Aan de gemeente is gevraagd een herstelplan te maken waarin wordt ingezet op de volledige realisatie van bezuinigingsmaatregelen en de wijze waarop en de termijn waarin de algemene reserve planmatig wordt aangevuld. Dit herstelplan ligt nu ter vaststelling voor en zal na vaststelling aangeboden worden aan de provincie ter goedkeuring.

Beslispunten

1. De raad besluit om het Herstelplan Westervoort 2021 vast te stellen
2. De raad besluit om het Herstelplan Westervoort 2021 ter goedkeuring aan te bieden aan de provincie Gelderland.

Aanleiding

Financiële tekorten, die in grote mate te vinden zijn binnen de budgetten van de taakvelden van het sociaal termijn, hebben er toe geleid dat de gemeente Westervoort zonder forse bezuinigingsmaatregelen de meerjarenbegroting niet sluitend krijgt in de komende jaren en dat de algemene reserve negatief wordt. Als gevolg hiervan heeft de provincie de gemeente Westervoort onder preventief toezicht gesteld en dient er een herstelplan opgeleverd te worden.

Planning

Het herstelplan dient uiterlijk eind maart 2021 ter goedkeuring aan de provincie aangeboden moeten worden. Er is specifiek voor dit onderwerp een extra raadsvergadering ingepland op 23 maart 2021. Medio mei 2021 zal de provincie een besluit nemen over het herstelplan.

Beoogd effect

Het instellen van preventief toezicht heeft als doel te voorkomen dat de financiële problematiek van de gemeente dusdanig verder verslechtert dat op den duur een beroep zou moeten worden gedaan op aanvullende bijdragen uit het Gemeentefonds, op grond van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Het preventief toezicht geeft de gemeente de ruimte om aan de hand van een herstelplan gedurende langere tijd dan de gebruikelijke meerjarenbegroting (vier jaar) te werken aan een duurzaam en reëel financieel herstel van zijn financiële positie.

Argumenten

1.1 Met dit herstelplan wordt gebouwd aan een gezond financieel perspectief voor Westervoort in de komende jaren

Met het bekrachtigen van de maatregelen in het herstelplan wordt vanaf 2022 een positief begrotingsresultaat behaald. Met ingang van 1 januari 2027 zal de algemene reserve weer positieve cijfers laten zien. Er worden conform het advies van de provincie buffers ingebouwd om tegenvallers en onontkoombare investeringen op te vangen. Over de inhoud van het concept herstelplan is intensief overleg gevoerd op ambtelijk niveau met de provincie. Op ambtelijk niveau bij de provincie is aangegeven dat het concept herstelplan voldoet aan de door de provincie meegegeven criteria. De provincie ziet wel risico's als het gaat om de kostenbeheersing op het gebied van de Jeugdwet.

1.2 Het herstelplan voldoet aan de eisen/criteria die de provincie vooraf heeft gesteld

De provincie heeft een aantal vragen meegegeven aan de hand waarvan het herstelplan op haalbaarheid en realiteitsgehalte zal worden getoetst. Bij het opstellen van het herstelplan is rekening gehouden met de criteria die hieruit herleid kunnen worden:

- Is de maatregel direct te beïnvloeden door de gemeente en zo ja in welke mate
- Is de maatregel mede afhankelijk van de medewerking van derden
- Hoe gaat de gemeente om met tegenvallers in bezuinigingstrajecten

Vertrekpunt bij voorstellen zijn de door de Raad vastgestelde begroting, najaarsnota en eventuele andere raadsvoorstellen met financiële gevolgen. De voorstellen zijn beoordeeld op haalbaarheid en realiteitsgehalte. Ze zijn op relatief korte termijn realiseerbaar. De bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen (GR) in de begroting van Westervoort zijn gelijk aan de door het AB van een gemeenschappelijke Regeling vastgestelde begrotingen. De voorstellen zijn juridisch haalbaar en er is rekening gehouden met verwachtingen die zijn gewekt.

1.3 Met de keuze van de maatregelen in het herstelplan wordt getracht negatieve gevolgen voor de sociale samenhang in Westervoort zoveel mogelijk te voorkomen.

De activiteiten van verenigingen en stichtingen die doorgaans gesubsidieerd worden vormen een belangrijk fundament voor de sociale samenhang in de Westervoortse samenleving. Het voorstel is om de korting op de jaarsubsidies te beperken tot een korting van 10% vanaf 2023.

1.4 Met de keuze van de maatregelen in het herstelplan worden de minima zoveel mogelijk ontzien

Ter voorkoming van het vergroten van de problemen van de minima wordt er voor gekozen om minimaal te bezuinigen op de budgetten van het minimabeleid.

1.5 Deelname aan het programma Sterk Bestuur van de provincie

Het gebruik maken van de mogelijkheid om deel te nemen aan het programma Sterk Bestuur biedt kansen om ondersteund te worden in het werken aan toekomstbestendigheid en robuustheid.

Kanttelingen

1.1 In het herstelplan wordt een aantal ontwikkelingen benoemd en uitgewerkt waarvan de financiële consequenties nog niet concreet in beeld te brengen zijn

Het betreft o.a. ontwikkelingen op het gebied van jeugdzorg, klimaatakkoord, herverdeling gemeentefonds, Omgevingswet en de gevolgen van de coronacrisis. Deze ontwikkelingen kunnen negatieve consequenties hebben voor het realiseren van de planning die in het herstelplan is opgenomen. Voor deze onderwerpen geldt wel dat hiervoor aandacht

gevraagd wordt bij het rijk door de VNG/gemeenten. In de komende jaren wordt duidelijk of het rijk de gemeenten gaat compenseren voor de (hoge) kosten die deze ontwikkelingen met zich mee (kunnen) brengen.

1.2 De maatregelen in het herstelplan hebben impact op inwoners en partners

De financiële positie van Westervoort heeft tot gevolg dat het onontkoombaar is dat er maatregelen genomen worden die van invloed zijn op het voorzieningenniveau. Er zal sprake zijn van een soberder beleid op diverse gebieden o.a. WMO, jeugdzorg, doelgroepenvervoer, subsidies en onderhoud van de buitenruimte. Ook zal nieuw beleid met financiële gevolgen, anders dan als gevolg van nieuwe wettelijke ontwikkelingen, niet of maar mondjesmaat mogelijk zijn. De verhoging van de gemeentelijke lasten treft de inwoners in de portemonnee. Met de keuze van de maatregelen is wel de insteek gekozen om de budgetten van het minimebeleid zoveel mogelijk in stand te houden.

Financiële paragraaf

In het herstelplan wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om op termijn een financieel toekomstbestendige gemeente te worden. Hieronder een samenvatting van de resultaten van de maatregelen in het meerjarenperspectief.

Financieel overzicht meerjarenbegroting bij de realisatie van alle bezuinigingen

	2021	2022	2023	2024
Saldi meerjarenbegroting 2021-2024	-538	285	657	942
Gevolgen septembercirculaire	-86	-103	-32	44
Structurele gevolgen najaarsnota 2020	-290	-290	-290	-290
Saldi na najaarsnota	-914	-108	335	696
Bezuiniging prgr 1	280	574	565	548
Bezuiniging prgr 2	-365	81	233	218
Bezuiniging prgr 3	19	-4	1	-10
Onvoorzien	0	-75	-175	-175
Risico herstructurering Gemeentefonds	0	0	-200	-200
Totaal bezuinigingen, onvoorzien, gemeentefond	-66	576	424	381
Saldi na najaarsnota, bezuinigingen, onvoorzien	-980	468	759	1.077
Toevoeging Algemene Reserve	0	-200	-400	-500
Resultaat	-980	268	359	577

Verloop van de Algemene Reserve op basis van de voorstellen

Bedragen * € 1.000

algemene reserve per 1 jan 2020			5.235
onttrekkingen 2020 (incl saldo 2019)			-3.452
algemene reserve per 1 jan 2021			1.783
onttrekkingen 2021 (saldo 2020)			-2.693
Aanvulling vrijval bestemres			800
algemene reserve per 1 jan 2022			-110
onttrekkingen 2022 (saldo 21)			-1.000
Aanvulling algemene reserve			-
algemene reserve per 1 jan 2023			-1.110
aanvulling saldo 22			200
algemene reserve per 1 jan 2024			-910
Aanvulling algemene reserve (res '23)			400
algemene reserve per 1 jan 2025			-510
Aanvulling algemene reserve (res '24)			500
algemene reserve per 1 jan 2026			-10
Aanvulling algemene reserve (res '25)			500
algemene reserve per 1 jan 2027			490
Aanvulling algemene reserve (res'26)			500
Algemene Reserve per 1 jan 2028			990
Aanvulling algemene reserve (res'27)			500
Algemene Reserve per 1 januari 2029			1.490

Participatie en communicatie

Inwoners en partners zijn niet betrokken bij de totstandkoming van het herstelplan. De tijd daarvoor ontbreekt gezien de korte tijdspanne waarbinnen dit herstelplan opgeleverd moet worden. Na vaststelling van het herstelplan zullen partners en inwoners geïnformeerd worden via de gebruikelijke kanalen.

Intergemeentelijke samenwerking

De financiële situatie van Westervoort kan gevolgen hebben voor de samenwerking binnen 1Stroom. In de komende periode zullen de mogelijkheden om te bezuinigen op 1Stroom verkend worden. Ook kunnen er gevolgen zijn voor andere samenwerkingsverbanden in gemeenschappelijke regelingen. De mogelijkheden om deel te nemen in nieuwe projecten/initiatieven vanuit deze gemeenschappelijke regelingen zullen beperkt zijn.

Duurzaamheid

Niet van toepassing. Dit voorstel heeft geen relatie met het thema duurzaamheid.

Bijlagen

201502341 - Raadsbesluit

201502349 - Brief Provincie inzake begroting 2021

201502330 - Financieel Herstelplan Westervoort 2021

201502916 - Oplegnotitie bij raadsvoorstel n.a.v. consulterende commissie van 4 maart

201503073 - Lijst met niet overgenomen bezuinigingen

201503079 - Cijfers gemeentelijke belastingdruk gemeenten in Gelderland (afval, riool en OZB)

Westervoort, 23 maart 2021

Burgemeester en wethouders van Westervoort,

mr. J. Kersten
secretaris

drs. A.J. van Hout
burgemeester